

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه نودم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۵۴ - ۵۱ از سوره مبارکه فصلت

وَ إِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَ نَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو

دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُّ كَفَرُكُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ

مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَرَّيْهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ

يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوْ لَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَا إِنَّهُمْ

فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ﴿٥٤﴾

ترجمه آیات ۵۴ - ۵۱

و وقتی که ما نعمتی را به انسان بدهیم، اعراض و بی اعتنائی می کند و خود را به کناری می کشاند و وقتی که بدی به او می رسد، پس اهل دعای مفصلی می شود. (۵۱)
بگو: اگر شما ببینید که قرآن از جانب خدا است، سپس به آن کافر شده اید، چه کسی گمراهتر از آن کسی است که او در مخالفت دور و شدیدی قرار دارد؟ (۵۲)
به زودی آیاتمان را در آفاق و در وجود خودشان به آن ها نشان می دهیم تا اینکه برای آن ها واضح شود که او حق است. آیا کفایت نمی کند اینکه پروردگار تو بر هر چیزی گواه است؟ (۵۳)
آگاه باشید که قطعاً آن ها به لقای پروردگارشان در شکند. آگاه باشید که حقیقتاً خدا به همه چیز احاطه دارد. (۵۴)

برداشت از آیات ۵۴ - ۵۱ (نعمتهای الهی)

سالک الی الله نباید نعمت های الهی را بی اهمیت تصور کند و تنها در وقتی که ناراحتی دارد با خدا

ارتباط برقرار کند.

سالک الی الله اگر بخواهد آیات الهی را در آفاق و انفس ببیند باید به آنچه از جانب پروردگار نازل شده ایمان بیاورد و به لقای پروردگارش ایمان داشته باشد و بداند که خدا به هر چیزی احاطه دارد.

«سوره مبارکه شوری»

آیات ۱۴ - ۱۳ از سوره مبارکه شوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا

بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى

الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ

يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَيْنَهُمْ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ

سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا

الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾

ترجمه آیات ۱۴ - ۱۳

دینی را که برای شما تشریع فرمود، چیزی بود که به نوح توصیه کرده بود و چیزی را که به تو وحی کرده‌ایم و آنچه را که به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را بر پا دارید و در دین تفرقه نیندازید. بر مشرکین سخت است، آنچه را که شما به سوی آن دعوتشان می‌کنید. خدا انتخاب می‌کند به طرف خود، کسی را که بخواهد و هدایت می‌کند به سوی خود، کسی را که به او انابه نماید. (۱۳)

و متفرق نشدند مگر بعد از آنکه علم برای آن‌ها آمد، به خاطر حسد و تجاوزی که بینشان قرار گرفت و اگر فرمانی از طرف پروردگارت که به وقت معینی پیشی گرفته، نبود؛ میانشان قضاوت شده بود و قطعاً کسانی که بعد از آن‌ها کتاب را به ارث بردند، در شک و تردید از آن هستند. (۱۴)

برداشت از آیات ۱۴ - ۱۳ (ایجاد تفرقه)

سالک الی الله نباید در بین مردم با داشتن علم و دانش تفرقه ایجاد کند زیرا بدترین چیزها در نزد خدا ایجاد تفرقه بین مسلمانان و مردم است.

آیه ۱۵ از سوره مبارکه شوری

فَلِذَلِكَ فَادُعْ وَ اسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ لَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَ قُلْ آمَنْتُ بِمَا أُنْزِلَ
اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَ أُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَ رَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَ لَكُمْ
أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

ترجمه آیه ۱۵

پس برای آن دعوت کن و آنچنان که امر شده‌ای، استقامت کن و پیرو هوسهای آنها نباش و بگو: به آنچه خدا از کتاب نازل کرده، ایمان آوردم و امر شده‌ام که بین شما عدالت را گسترش دهم. خدا پروردگار ما و پروردگار شما است. اعمال ما برای خودمان و اعمال شما برای خودتان باشد. خصومتی بین ما و بین شما نیست. خدا بین ما را جمع می‌کند و برگشت همه به سوی او است. (۱۵)

برداشت از آیه ۱۵ (استقامت)

سالک الی الله باید برای دستورات پروردگار دارای استقامت باشد و از هوای نفس دیگران پیروی نکند و به آن چه خدای تعالی نازل فرموده ایمان داشته باشد و عدل و داد را در بین مردم گسترش دهد و با کفار و نادانان ستیز نکند.

آیه ۱۶ از سوره مبارکه شوری

وَ الَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ

رَبِّهِمْ وَ عَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

ترجمه آیه ۱۶

و کسانی که درباره خدا بحث و جدل می کنند بعد از آنکه او را همه قبول نموده اند، دلائلشان نزد پروردگارشان لغو و بیهوده است و بر آنها غضب و برای آنها عذاب سختی خواهد بود. (۱۶)

برداشت از آیه ۱۶ (بحث درباره خدا)

سالک الی الله نباید درباره ذات مقدس پروردگار بحث و گفتگو کند به خصوص وقتی که خدا را همه قبول دارند و بدانند که این بحث و گفتگو علاوه بر آن که فایده ای ندارد ضررهائی هم به بار می آورد.

آیات ۲۰ - ۱۹ از سوره مبارکه شوری

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ

حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ

مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾

ترجمه آیات ۲۰ - ۱۹

خدا به بندگان لطف دارد، هر که را بخواهد روزی می دهد و او قدرتمند عزیزی است. (۱۹)
کسی که بخواهد برای آخرت زراعت کند، ما به زراعت او می افزاییم و کسی که بخواهد برای دنیا زراعت کند، ما از آن به او می دهیم ولی در آخرت نصیبی ندارد. (۲۰)

برداشت از آیات ۲۰ - ۱۹ (کار برای آخرت)

سالک الی الله باید بداند که خدا به بندگان لطف دارد و به هر کس که اهل تقوی باشد روزی فراوانی می دهد و اگر کسی تنها برای آخرت زحمت بکشد خدای تعالی آخرتش را تأمین می کند ولی اگر کسی تنها برای دنیا کار کند و آخرتش را منظور ننماید در آخرت نصیبی برای او نخواهد بود.

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا
حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾

ترجمه آیه ۲۳

آن چیزی است که خدا بندگان را بشارت داده است، آن کسانی که ایمان آورده‌اند و عمل شایسته کرده‌اند. بگو: من بر رسالتم اجر از شما سؤال نمی‌کنم، مگر دوستی با نزدیکانم و کسی که کار نیکی انجام دهد، ما برای او نیکی را زیاد می‌کنیم. قطعاً خدا بخشنده سپاسگزاری است. (۲۳)

برداشت از آیه ۲۳ (اجر رسالت)

سالک الی الله اگر ایمانش را تکمیل کند و عمل صالح نماید خدای تعالی به او بشارت بهشت را می‌دهد و باید اجر رسالت پیامبر اکرم ﷺ در محبت نمودن به نزدیکانش را ادا کند زیرا در این صورت خدا او را می‌بخشد و از او تشکر می‌کند.

آیات ۲۶ - ۲۵ از سوره مبارکه شوری

وَ هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَ يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّنْ
فَضْلِهِ ۖ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾

ترجمه آیات ۲۶-۲۵

و خدا کسی است که توبه را از بندگانش قبول می‌کند و بدیهای آن‌ها را عفو می‌فرماید و می‌داند آنچه را که انجام می‌دهید. (۲۵)

و تقاضای کسانی که ایمان آورده‌اند و عمل صالح نموده‌اند، قبول می‌کند و از فضل خودش زیاده به آن‌ها می‌دهد و برای کافرین عذاب شدیدی خواهد بود. (۲۶)

برداشت از آیات ۲۶-۲۵ (مرحله توبه)

سالک الی الله باید بعد از مرحله یقظه، توبه کند تا خدای تعالی توبه او را قبول نماید و گناهانش را عفو کند زیرا پروردگار متعال تقاضاهای او را قبول می‌کند و بلکه زیاده‌تر از آن چه به او وعده کرده است از فضلش عطا می‌فرماید.

آیه ۲۷ از سوره مبارکه شوری

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ

إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾

ترجمه آیه ۲۷

و اگر خدا برای بندگانش روزی را وسعت دهد، در زمین طغیان می‌کنند ولی آنچه را که بخواهد، به اندازه نازل می‌کند. قطعاً او به بندگانش آگاه و بیناست. (۲۷)

برداشت از آیه ۲۷ (وسعت رزق)

سالک الی الله باید بداند که گاهی اگر خدای تعالی روزی بندگانش را زیاد کند و ثروت به آن‌ها عنایت کند در روی زمین طغیان می‌کنند بنابراین خدای تعالی به بعضی از آن‌ها کمتر نعمت می‌دهد تا آن‌ها را کنترل فرماید.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَ يَغْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾

ترجمه آیه ۳۰

و آنچه مصیبت به شما می‌رسد، به خاطر چیزی است که بدست آورده‌اید و خدا بسیاری را عفو می‌کند. (۳۰)

برداشت از آیه ۳۰ (مصیبت‌های انسان)

سالک الی الله باید بداند که آن چه مصیبت به او می‌رسد به خاطر کارهایی است که او کرده و در عین حال خدای تعالی بسیاری از گناهانش را عفو می‌فرماید.

آیات ۳۸ – ۳۶ از سوره مبارکه شوری

فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَ أَبْقَى لِلَّذِينَ

آمَنُوا وَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَ الَّذِينَ يَحْتَبُونَ كِبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ

وَ إِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ

وَ أَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾

پس آنچه به شما از چیزی داده شده، بهره‌ای از زندگی دنیا است و آنچه در نزد خدا است، برای کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند، بهتر و باقی‌تر است. (۳۶)

و کسانی که از گناهان بزرگ و فواحش اجتناب می‌کنند و زمانی که غضب می‌کنند، آن‌ها می‌بخشند. (۳۷)

و کسانی که پروردگارشان را اجابت می‌کنند و نماز را برپا می‌دارند و کارهایشان بینشان به مشورت گذاشته می‌شود و از آنچه آنها را روزی داده‌ایم، انفاق می‌کنند. (۳۸)

برداشت از آیات ۳۸ - ۳۶ (دستورات انسان ساز)

سالک الی الله باید به دستورات زیر عمل کند:

- ۱ - هر چه از مال دنیا به او می‌رسد فانی شدنی و از بین رفتنی است و برای زندگی دنیای او است پس نباید به آن اتکاء کرد.
- ۲ - برای کسانی که ایمان دارند و به خدا توکل می‌کنند در نزد خدا چیزهایی است که همیشه باقی است پس باید درباره آن‌ها فعالیت کند.
- ۳ - باید از گناهان کبیره و فواحش دوری کند و خود را آلوده ننماید.
- ۴ - باید وقتی که غضب می‌کند زود بر غضبش مسلط شود و طرف را ببخشد.
- ۵ - در تمام کارها باید دستورات پروردگار را اجابت کند.
- ۶ - نماز بخواند و دیگران را وادار به خواندن نماز کند.
- ۷ - در امور مهمش با دیگران مشورت کند.
- ۸ - از آن چه خدا به او روزی کرده به دیگران انفاق نماید.